

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

EXTRAS RAPORT

privind participarea AEP la *webinarul cu tema Contracurarea cleptocrației, organizat de Centrul pentru anti-corrupție și încredere democratică al IFES, în data de 17 noiembrie 2021, 16:00 (ora României)*

Potrivit invitației transmise de Centrul pentru anti-corrupție și încredere democratică (orig. en. *Center for Anti-Corruption and Democratic Trust - CADT*) al Fundației Internaționale pentru Sisteme Electorale (orig. en. *International Foundation for Electoral Systems - IFES*) către Autoritatea Electorală Permanentă (AEP), în data de 17 noiembrie 2021 a avut loc, în format online, prin intermediul platformei *Zoom*, *webinarul cu tema: Contracurarea cleptocrației* (orig. en. *Taking on kleptocrats*).

Reprezentarea AEP a fost asigurată de șeful Serviciului relații externe din cadrul Departamentul cooperare internațională.

Tema evenimentului s-a concentrat în jurul fenomenului corupției, plecând de la premisa că aceasta reprezintă o triplă amenințare la adresa democrațiilor, întrucât perpetuează sisteme injuste de putere, se opune capacității guvernelor de a furniza rezultate obiective și erodează încrederea în instituțiile statului.

Obiectivul evenimentului organizat de IFES a fost de a examina progresele realizate privind combaterea corupției și a cleptocrației din Statele Unite ale Americii, precum și modul în care eforturile de combatere a acestor procese sunt potențial replicabile în alte state.

Evenimentul organizat de CADT a venit în întâmpinarea *Summitului SUA pentru Democrație* care va avea loc în luna decembrie a.c.

Agenda evenimentului din 17 noiembrie 2021 a fost următoarea:

Cuvânt de deschidere: domnul Anthony N. BANBURY, IFES

Paneliști:

- domnul Gary KALMAN, Transparency International;
- domnul Paul MASSARO, Comisia Helsinki.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Moderator: doamna Katherine ELLENA, directoarea CADT-IFES

Sesiunea a debutat cu o scurtă intervenție a doamnei Katherine ELLENA, directoarea CADT. Aceasta a susținut că nu trebuie să tratăm corupția ca pe un concept abstract, întrucât are un efect sesizabil asupra oamenilor. De asemenea, cu cât sistemele sunt mai injuste, cu atât favorizează mai mult corupția și apariția cleptocrației¹, iar cetățenii sunt cei care au de suferit.

Specialista a menționat că acest *webinar* reprezintă primul eveniment organizat de CADT și a mulțumit pentru participarea în număr mare a experților din domeniul electoral și din domeniul luptei anti-corupție, precum și reprezentanților societății civile și ai mediului academic.

Directoarea CADT a menționat că prin această nouă structură, IFES abordează mai eficient formele răspândite de corupție politică și electorală, considerate ca fiind cele mai mari amenințări la adresa democrației. Astfel, activitatea CADT își concentrează eforturile asupra îmbunătățirii capacității democrațiilor de a oferi cetățenilor inițiative intersectoriale anti-corupție.

Cuvântul a fost preluat de către domnul Anthony N. BANBURY, președinte și CEO al IFES, care a mulțumit pentru participarea *Transparency International* și *Comisiei Helsinki* la acest *webinar* important pentru modul în care înțelegem interdependența și conectivitatea aspectelor care privesc corupția. Acesta a deschis evenimentul reiterând angajamentul pe care IFES și l-a asumat de-a lungul activității sale (din 1987 până în prezent) în vederea contracarării corupției și apariției cleptocrației.

Domnul Paul MASSARO, consultant principal în domeniul politicilor publice în cadrul Comisiei Helsinki, a continuat discuția, punctând faptul că problema existențială a democrației este corupția. Acesta a amintit că, de-a lungul timpului, s-a discutat foarte mult despre corupția din statele sărace, nedezvoltate. Cu toate acestea, din punctul său de vedere, problema este că banii furăți din asemenea state sunt trimiși în state dezvoltate, care permit aceste acțiuni deviante.

În continuare, specialistul a prezentat modul în care corupția ar trebui contracarată de către Statele Unite ale Americii, prin:

¹ Cleptocrația este un tip de guvernare în care membrii săi caută, în primul rând, să obțină avantaje personale (materiale, sociale, politice etc.), pe seama celor în numele cărora guvernează.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

- rezolvarea problemelor care există la nivelul intern al SUA;
- desființarea rețelelor corupte deja-existente;
- promovarea statului de drept în exteriorul SUA.

În concluzie, primul pas identificat de specialist este implementarea și punerea în practică a unor mecanisme la nivelul SUA. Pentru a exemplifica inițiativele de reglementare privind anti-corupția, specialistul a amintit de 3 propuneri legislative recente:

- *Establishing New Authorities for Business Laundering and Enabling Risks to Security – ENABLERS Act*. Proiectul de lege prevede extinderea prevederilor *Legii privind secretul bancar*. Astfel, aceleași cerințe de raportare care sunt impuse, în prezent, băncilor, s-ar aplica tuturor actorilor care permit spălarea banilor (e.g. avocați, agenți de investiții, contabili, dealeri de artă, firme de relații publice etc.). Propunerea legislativă este înaintată de kongresmenii SUA care fac parte dintr-un grup auto-intitulat *Kleptocracy Caucus*.

- *Foreign Extorsion Prevention Act*. Acest proiect de lege ar putea extinde legea federală actuală privind luarea de mită pentru a acoperi orice oficial străin care „cere, caută, primește, acceptă sau acceptă în mod corupt să primească sau să accepte ceva de valoare” pentru a influența un act oficial.

- *Combating Global Corruption Act*. Acest proiect de lege cere Departamentului de Stat al SUA să elaboreze un program de combatere a corupției în țări străine. Astfel, Departamentul de Stat ar trebui să raporteze anual Congresului o listă a tuturor țărilor străine vizate. Statele vor fi clasificate pe 3 niveluri: statele care îndeplinesc standardele minime pentru combaterea corupției publice vor avea nivelul 1, statele care nu îndeplinesc încă aceste standarde, dar care depun eforturi semnificative în acest sens vor avea nivelul 2, iar statele care nu îndeplinesc standardele minime anti-corupție, însă nici nu fac eforturi semnificative pentru a rectifica acest lucru vor avea nivelul 3. În continuare, Departamentul de Stat va trebui să evalueze și să raporteze cu privire la corupția generalizată din toate statele care au fost clasificate ca având nivelul 3, iar sancțiuni specifice vor fi impuse acestora.

Domnul Gary KALMAN, directorul Biroului pentru Statele Unite ale Americii din cadrul Transparency International, a subscris ideilor rezultate din prezentarea domnului Massaro. Cel de-al doilea specialist a oferit mai multe detalii despre importanța *ENABLERS Act*, oferind exemple

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

pentru a portretiza situația din prezent. Acesta a explicat că toate băncile sunt obligate, prin lege, să certifice proveniența banilor care vor fi depozitați/transferți, însă că nu există reglementări pentru niciun alt actor de pe piața liberă privind verificarea și raportarea situațiilor în care mari sume de bani sunt puse în mișcare. Domnul Kalman a menționat faptul că nu există niciun mod prin care statul constrânge avocații, agenții de investiții, contabilii, dealerii de artă, firmele de relații publice etc. în scopul raportării asupra sursei de proveniență a banilor. Astfel, specialistul a spus că dacă un străin solicită unei părți terțe din SUA să primească și să transfere o sumă extrem de mare de bani, pentru un anumit profit, este legal ca aceasta să acționeze în consecință (compania nu este obligată să cunoască sursa provenienței banilor sau să o raporteze vreunei instituții a statului).

Mai mult decât atât, domnul Kalman a atras atenția asupra faptului că o mare problemă privind contracararea corupției este că în SUA nu este obligatorie înscrierea unei firme de către o anumită persoană – se pot oferi doar date de contact generale sau datele de contact ale unei firme de avocatură. Astfel, este posibil transferul unor mari sume de bani prin companii anonime, fără responsabil declarat pentru activitatea lor.

Domnul Massaro a intervenit în discuție pentru a sublinia faptul că fenomenul corupției este unul care aduce atingere siguranței naționale. Atât acesta, cât și domnul Kalman, au susținut că, în urmă cu 10 ani, ideea de contracarare a corupției era luată în derâdere și pălea în comparație cu diverse alte fenomene, precum cel al terorismului. Aceștia au consimțit că, în prezent, corupția este văzută ca o reală amenințare la adresa siguranței naționale și este tratată ca atare de către legiuitori.

La finalul *webinarului*, cei doi paneliști au felicitat IFES pentru activitatea CADT, au mulțumit pentru organizarea evenimentului și au reiterat că este extrem de importantă existența cât mai multor structuri care să mențină importanța discuției despre corupție în zona de vizibilitate a agendei publice.